

PASVALIO R. VAŠKŲ GIMNAZIJOS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaškų gimnazijos (toliau – Gimnazijos) bendruomenės etikos kodekse (toliau – GBEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visa gimnazijos bendruomenė.

2. GBEK paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. GBEK papildo mokytojų, personalo, mokinių, mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Gimnazijos nuostatuose, Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamiems vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmime bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į **pašaukimą**.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, **energijos**.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS

BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. GBEK paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas Gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti akademinės etikos požiūriu teisingą elgesį.
5. Nustatant Gimnazijos bendruomenės tarnybinio, profesinio bei visuomeninio elgesio taisykles siekti, kad atskiro mokytojo, personalo darbuotojo, mokinio veikla keltų asmens bei gimnazijos garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.
6. Apsaugoti mokytojus, personalą, mokinius nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei Gimnazijos bendruomenės autoritetui.
7. Užtikrinti, kad visų Gimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

8. Bendruomenės narių santykiuose viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Gimnazijos bendruomenės nario etikos principų.
9. Bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Gimnazijos siekius, garbingai atstovauti ją, etiškai elgtis Gimnazijoje, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
10. Puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu.
11. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
12. Konfliktinėse situacijose išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
13. Gimnazijos administracija, pedagogai ir personalas turi būti atsakingi už sklandų Gimnazijos darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
14. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V SKYRIUS

ADMINISTRACIJOS ETIKOS NUOSTATOS

15. Gimnazijos vadovas užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus.
16. Teikia reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.
17. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.
18. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar mokinių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.
19. Nesinaudoja asmeniniais tikslais Gimnazijos nuosavybe ar materialiniais bei finansiniais resursais.
20. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VI SKYRIUS

MOKYTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

21. Objektyviai, remiantis pagrįstais kriterijais, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems.

22. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

23. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

24. Objektyviai ir teisingai vertina mokinių žinias.

25. Supranta, jog akademinę etiką pažeidžia:

25.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.2. mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

25.3. kai pavišinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Gimnaziją;

25.4. kai toleruojamas akademinis nesąžiningumas.

25.5. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą ar teikiant apdovanojimą, atliekant kolegos veiklos vertinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu aspektu;

25.6. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

26. Supranta, jog akademinėi laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas;

27. Tausoja ir atsakingai naudoja gimnazijos turtą, mokymo priemones, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

27.1. gimnazijos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

27.2. piktnaudžiavimas gimnazijos ištekliais vykdant projektus;

27.3. gimnazijos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

VII SKYRIUS

MOKINIŲ ETIKOS NUOSTATOS

28. Išlaikyti akademinę rimtį pamokų metu.

29. Mokinių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo, draugiškumo, sąžiningumo, tolerancijos ir solidarumo principais, orientuotais į mokymo proceso kokybę ir akademinės atmosferos užtikrinimą. Pertraukų ir pamokų metu elgtis kultūringai, mandagiai, saugiai.

30. Gimnazijoje ir jos teritorijoje nerūkyti, nevertoti alkoholio, narkotikų ir kitų kvaišalų, nežaisti azartinių žaidimų, nesikeikti, nešiukšlinti.

31. Draudžiama dėvėti kūną apnuoginančius rūbus. Taip pat draudžiama netvarkinga, laisvalaikio, sportinė apranga, vilkima ne per kūno kultūros pamokas.

32. Neaptarinėti konfidencialios informacijos apie kitus mokinius, gimnazijos bendruomenės narius.

33. Atsiskaitant pateikti tik savo darbą, nesinaudoti kitų mokinių darbais arba jų rezultatais, jų neklastoti.

34. Nesuteikti pagalbos kitiems asmenims, atliekantiems nesąžiningą akademinį veiksma: plagijuojantiems, sukčiaujantiems arba padirbinėjantiems.

35. Gimnazijos mokomąją ir kompiuterinę įrangą, bibliotekos ir medžiaginius išteklius naudoti atsakingai ir pagal paskirtį.

36. Mokinys, bendraudamas su kitais mokiniais, įsipareigoja:

36.1. gerbti kitų mokinių nuomonę, pastabas reikšti korektiškai;

36.2. tolerantiškai vertinti kitų mokinių asmenines savybes.

VIII SKYRIUS PERSONALO DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

37. Gimnazijos personalas supranta, kad darbo etiką pažeidžia:

37.1. netaktiškas elgesys su kolegomis, mokytojais, mokiniais;

37.2. dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, eskaluojami smulkmeniški konfliktai ir intrigos;

37.3. nepagarbus atsiliepimas apie kolegos darbą ar asmenines savybes;

37.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Gimnaziją.

37.5. Pasinaudojimas pareigomis siekiant gauti neteisėtų pajamų sau ir kitiems asmenims arba dėl kitokių paskatų, kaip savivaliavimas;

38. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

39. Tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turta, išteklius, vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

IX SKYRIUS MOKINIŲ, TĖVŲ(GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) ETIKOS NUOSTATOS

40. Aktyviai palaikyti Gimnazijos siekius, garbingai atsiliepti, etiškai bei mandagiai elgtis Gimnazijoje, juose vykstančiuose renginiuose.

41. Būti nešališkiems ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo vertinant Gimnazijos veiklą, mokytojų kompetencijas, administracijos darbą.

42. Nepakenkti Gimnazijos reputacijai ir bendriesiems interesams vykdant bet kokią veiklą ir pagal galimybes prisidėti prie Gimnazijos keliamų tikslų įgyvendinimo.

43. Būti tolerantiškiems nuomonėms ir įsitikinimams, pagarbiai elgtis su Gimnazijos bendruomenės nariais ir kitais asmenimis.

44. Skatinti palankią santykių atmosferą klasės tėvų (globėjų, rūpintojų) kolektyve, savitarpio pasitikėjimą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti, nedemonstruoti neigiamų emocijų.

45. Objektyviai vertinti Gimnazijos bendruomenės narių pasiekimus, veiklą ir elgesį.

X SKYRIUS

KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

46. Būtina GBEK priėmimo sąlyga – viešas pritarimas projektui.

47. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti GBEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

48. Etikos kodekso priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Gimnazijos bendruomenės narių elgesio ir etikos kodekso priežiūros komisija (toliau tekste – Komisija), veikianti Gimnazijos taryboje ir vadovaujasi Etikos kodeksu ir GBEK, kurį tvirtina direktorius.

49. Komisiją sudaro penki nariai: trys mokytojai iš Gimnazijos tarybos, vienas nepedagoginių darbuotojų susirinkime išrinktas atstovas, vieną deleguoja direktorius iš administracijos kiekvienam gautam prašymui tirti. Komisija išrenkama dvejimems metams ir ją tvirtina direktorius. Komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Komisija į posėdžius turi teisę kviesti su svarstomu klausimu susijusius asmenis.

50. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus prašymą arba siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus ar pakeitimus.

51. Komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas prašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja Komisijos pirmininko pavaduotojas (Komisijos pirmininku ar pavaduotoju negali būti administracijos atstovas).

52. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų.

53. Prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

54. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje.

55. Bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

56. Bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas ar informacija.

57. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

58. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 3 Komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

59. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas.

60. GBEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio GBEK nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

61. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę tokį pažeidimą laikyti darbo pareigų pažeidimu ir taikyti tokias priemones:

61.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba);

61.2. pareikalauti iš bendruomenės nario rašytinio paaiškinimo;

61.3. raštu įspėti bendruomenės narį apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

62. Mokinių etikos normų pažeidimus nagrinėja, svarsto ir priima sprendimus Vaiko gerovės komisija nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

63. Kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šio GBEK normomis.

64. GBEK normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

65. Gimnazijos bendruomenės narių priimtas GBEK skelbiamas viešai gimnazijos internetiniame puslapyje.
